

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HUNG YÊN

ĐỀ CHÍNH THỨC

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2021 - 2022

Môn thi: NGỮ VĂN

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

Quê hương tôi có con sông xanh biếc
Nước gương trong soi tóc những hàng tre
Tâm hồn tôi là một buổi trưa hè
Tỏa nắng xuống lòng sông lấp lánh
Chẳng biết nước có giữ ngày, giữ tháng
Giữ bao nhiêu kỉ niệm giữa dòng trôi?
Hỡi con sông đã tắm cả đời tôi!
Tôi giữ mãi mối tình mới mẻ
Sông của quê hương, sông của tuổi trẻ
Sông của miền Nam nước Việt thân yêu

(Trích *Nhớ con sông quê hương*, Tế Hanh,
Lòng miền Nam, NXB Văn nghệ, 1956)

Câu 1 (0,5 điểm): Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Câu 2 (0,5 điểm): Chỉ ra hai từ láy có trong đoạn trích.

Câu 3 (0,5 điểm): Tìm những từ ngữ, hình ảnh nói về vẻ đẹp của con sông trong bốn dòng thơ đầu.

Câu 4 (0,5 điểm): Phân tích cấu tạo ngữ pháp của câu: "Tôi giữ mãi mối tình mới mẻ" và cho biết nó thuộc kiểu câu gì?

Câu 5 (1,0 điểm): Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong hai dòng thơ sau:

Tâm hồn tôi là một buổi trưa hè
Tỏa nắng xuống lòng sông lấp lánh

Câu 6 (1,0 điểm): Qua đoạn trích trên, anh/chị cảm nhận gì về tình cảm của nhà thơ đối với quê hương?

II. LÀM VĂN (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm):

Viết đoạn văn diễn dịch (từ 8 đến 10 câu, trong đó có một câu sử dụng thành phần biệt lập cảm thán, gạch chân thành phần cảm thán) với câu chủ đề:

Tình yêu quê hương, đất nước là điều không thể thiếu trong mỗi con người.

Câu 2 (4,0 điểm):

Phân tích nhân vật Vũ Nương trong *Chuyện người con gái Nam Xương* của Nguyễn Dữ. Từ đó, nhận xét về tình cảm của tác giả dành cho người phụ nữ trong xã hội phong kiến.

----- HẾT -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh... Nguyễn... Chi... Hiền...

Số báo danh: ... 00.4988...

Phòng thi số... 2.27...

Chữ ký của cán bộ coi thi... [Chữ ký]

Đáp án đề thi Văn vào 10 năm 2021 tỉnh Hưng Yên

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1:

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính: biểu cảm.

Câu 2:

Cách giải:

Hai từ láy có trong đoạn trích: lấp lánh, mới mẻ

Câu 3:

Cách giải:

Những từ ngữ, hình ảnh nói về vẻ đẹp của con sông trong bốn câu thơ đầu:

- Tính từ "xanh biếc", "trong" gợi mở sự thanh khiết và nên thơ của dòng sông quê.
- So sánh: "nước gương", tô đậm sự thanh bình tuyệt đối của dòng sông.
- Nhân hóa "soi", "tóc" -> gợi lên cái "hồn", cái tình của con sông quê.
- So sánh "Tâm hồn tôi là một buổi trưa hè" -> tâm hồn tràn đầy nhựa sống và tình yêu thiết tha với quê hương
- "tỏa": tấm lòng bao la muốn tỏa sáng trọn vẹn dòng sông quê.

Câu 4:

Cách giải:

"Tôi giữ mãi mối tình mới mẻ"

CN: Tôi

VN: giữ mãi mối tình mới mẻ

=> Kiểu câu: câu trần thuật đơn

Câu 5:

Cách giải:

“Tâm hồn tôi là một buổi trưa hè/ Tỏa nắng xuống dòng sông lấp loáng”

- Biện pháp tu từ so sánh: Cái nắng của buổi trưa hè là nắng gắt, như tâm hồn tràn đầy nhựa sống và tình yêu thiết tha với quê hương của tác giả vậy. Nó mở ra một khung cảnh trữ tình đầy duyên dáng.

- Nắng không "chiếu", không "soi", mà là "tỏa" ◇ diễn tả được hết cái tâm lòng bao la muốn tỏa sáng trọn vẹn dòng sông quê. Sức nóng của mùa hè- sức sống của tác giả, điều đó đã nuôi dưỡng tâm hồn ông, vun đắp những khát vọng đẹp và biết bao nhiêu vần thơ hay về quê hương.

Câu 6:

Cách giải:

Rất khéo léo, tác giả đã nhắc nhở bao người về vẻ đẹp bình dị mà đáng trân trọng của quê hương mình, qua đó kín đáo gợi mở tình yêu nước sâu nặng, bền chặt. Tế Hanh luôn yêu và gắn bó với quê hương đất nước, tự hào về những nét đẹp bình dị và trong sáng của nó, nơi mà mỗi khi đi xa luôn canh cánh nhớ về, khắc khoải khôn nguôi.

II. LÀM VĂN**Câu 1:**

Cách làm:

1. Mở đoạn

- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: tình yêu quê hương đất nước là điều không thể thiếu ở mỗi con người

2. Thân đoạn**a. Giải thích**

- Tình yêu quê hương đất nước: sự biết ơn đối với những người đi trước đã cống hiến cho đất nước, yêu quý quê hương, có ý thức học tập, vươn lên để cống hiến cho nước nhà và sẵn sàng chiến đấu nếu có kẻ thù xâm lược.

b. Phân tích

- Ôi! Đất nước Việt Nam. Mỗi chúng ta khi sinh ra được sống trong nền hòa bình đã là một sự may mắn, chính vì vậy chúng ta cần phải cống hiến nhiều hơn để phát triển nước nhà vững mạnh, có thể chống lại mọi kẻ thù.

- Mỗi người khi học tập, lao động, tạo lập cho mình một cuộc sống tốt đẹp cũng chính là cống hiến cho tổ quốc.

- Yêu thương, giúp đỡ đồng bào, đoàn kết không chỉ giúp cho chúng ta được yêu thương, trân trọng trong mắt mọi người mà nó còn thể hiện sức mạnh đại đoàn kết dân tộc.

c. Chứng minh

- Học sinh tự lấy dẫn chứng về những tấm gương tiêu biểu của lòng yêu nước, sẵn sàng hi sinh thân mình để bảo vệ đất nước làm dẫn chứng cho bài văn của mình.

Lưu ý: dẫn chứng phải nổi bật, xác thực, được nhiều người biết đến.

d. Liên hệ bản thân

- Là một học sinh trước hết chúng ta cần học tập thật tốt, nghe lời ông bà cha mẹ, lễ phép với thầy cô. Có nhận thức đúng đắn về việc giữ gìn và bảo vệ tổ quốc. Luôn biết yêu thương và giúp đỡ những người xung quanh,...

e. Phản biện

- Tuy nhiên vẫn còn có nhiều bạn chưa có nhận thức đúng đắn về tình yêu cũng như trách nhiệm của mình đối với quê hương, đất nước, chỉ biết đến bản thân mình, coi việc chung là việc của người khác,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn lên án.

3. Kết đoạn

Khái quát lại vấn đề nghị luận: tình yêu quê hương đất nước; đồng thời rút ra bài học và liên hệ bản thân.

Câu 2:

Cách làm:

****Yêu cầu hình thức:***

- Đoạn văn ngắn đáp ứng yêu cầu hình thức của một đoạn văn.

- Có đầy đủ các phần của đoạn NLXH.

****Yêu cầu nội dung:***

- Viết đúng trọng tâm: tình yêu quê hương
- Viết một câu có thành phần cảm thán trong đoạn văn.

***Dàn ý cụ thể:**

a. Giới thiệu vấn đề: Tình yêu quê hương đất nước là một điều thiêng liêng và không thể thiếu trong mỗi con người.

b. Giải thích

Tình yêu quê hương đất nước: sự biết ơn đối với những người đi trước đã cống hiến cho đất nước, yêu quý quê hương, có ý thức học tập, vươn lên để cống hiến cho nước nhà và sẵn sàng chiến đấu nếu có kẻ thù xâm lược.

c. Phân tích

- Mỗi chúng ta khi sinh ra được sống trong nền hòa bình đã là một sự may mắn, chính vì vậy chúng ta cần phải cống hiến nhiều hơn để phát triển nước nhà vững mạnh, có thể chống lại mọi kẻ thù.

- Mỗi người khi học tập, lao động, tạo lập cho mình một cuộc sống tốt đẹp cũng chính là cống hiến cho tổ quốc.

- Yêu thương, giúp đỡ đồng bào, đoàn kết không chỉ giúp cho chúng ta được yêu thương, trân trọng trong mắt mọi người mà nó còn thể hiện sức mạnh đại đoàn kết dân tộc.

=> Đây là phẩm chất không thể thiếu trong mỗi con người. Dù bạn là ai thì cũng mang trong mình một quê hương để nhớ về và yêu thương.

d. Chứng minh

- Lấy dẫn chứng về những tấm gương tiêu biểu của lòng yêu nước, sẵn sàng hi sinh thân mình để bảo vệ đất nước làm dẫn chứng cho bài văn của mình:

+ Trong chiến tranh: Bác Hồ, các anh hùng Võ Nguyên Giáp, Phan Bội Châu,...

+ Thời đại ngày nay: những người làm việc tốt, anh Quang Linh, làm những việc tốt ở Châu Phi, khiến bạn bè Châu Phi và thế giới thiện cảm với con người Việt Nam.

Lưu ý: dẫn chứng phải nổi bật, xác thực, được nhiều người biết đến.

e. Liên hệ bản thân

Là một học sinh trước hết chúng ta cần học tập thật tốt, nghe lời ông bà cha mẹ, lễ phép với thầy cô. Có nhận thức đúng đắn về việc giữ gìn và bảo vệ tổ quốc. Luôn biết yêu thương và giúp đỡ những người xung quanh,...

f. Phản biện

Tuy nhiên vẫn còn có nhiều bạn chưa có nhận thức đúng đắn về tình yêu cũng như trách nhiệm của mình đối với quê hương, đất nước, chỉ biết đến bản thân mình, coi việc chung là việc của người khác,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn lên án.